

Tím se skončila naše rozmluva, protože jsme se blížili k sídlu krále, k němuž jsem byl neprodleně a bez jakýchkoli obřadů přiveden. Měl jsem tam věru důvod obdivovat se jeho velebnosti, ježto jsem nikde nespatrił ani bohatého dvořanstva, ani nádhery, ba téměř ani žádného kancléře, tajných radů, tlumočnicků, trabantů, osobní stráže, ba ani šaška, kuchaře, šenkýře, panoše, oblíbence nebo příživníka, ale všude kolem něho se vznášela knížata nad všemi jezery celého světa, každé z nich oděno krojem země, do něhož jezero, nad nímž kníže vládlo, ze středu země vybíhalo; viděl jsem tam Číňany i Afričany, Troglodyty i Novazemljany, Tatary i Mexičany, Samojedy i Molučany, ba i ty, kteří žijí pod pólem arktickým a antarktickým, takže to byl pohled věru zvláštní; ti dva, kteří měli dohled na jezero Divoké a Černé, byli oděni stejně jako ten, který mě přivedl, protože jejich jezera leží blízko Mummelského; ten, který měl na starosti jezero Pilátské, měl široký vážný vous a široké nohavice jako nějaký bodrý Švýcar, a ten, který dohlížel na zmíněné jezero Camarina, se svými šaty a chováním podobal Siciliánovi tak, že by byl člověk, vida ho, třeba tisíckrát přísahal, že jistě jakživ Sicílii neopustil a že nezná jediného německého slova. Tak jsem uviděl také, jako

v nějaké knize různých krojů, postavy Peršanů, Japonců, Moskvanů, Finů, Laponců a všech národů světa.

Nepotřeboval jsem mnohých poklon, protože král sám začal se mnou pěkně německy mluvit; prvním jeho slovem byla otázka: „Proč ses jal házet nám sem tak svévolně tolik kamenů?“ Odpověděl jsem krátce: „Protože u nás je každému dovoleno, aby zaklepal na zavřené dveře.“ Poté mi řekl: „Ale co by bylo, kdybys byl za svou zvědavou dotěrnost po zásluze odměněn?“ Odpověděl jsem: „Nemůže mě stihnout horší trest než smrt; ježto jsem však teď zažil a spatřil tolik divů, kolik se nepoštětilo spatřit žádnému z tolika miliónů lidí, nepokládal bych a nepřijímal smrt za trest.“ — „Ach, ubohá zaslepenosti!“ řekl král pozdvihuje oči, jak když se někdo překvapením podívá k nebi. „Vy, lidé, můžete zemřít jen jednou a vy, křesťané, byste neměli očekávat klidně smrt, dokud nejste svou vírou, láskou a nezvratnou nadějí v Boha přesvědčeni, že vaše duše budou moci patřit na tvář Nejvyššího, jakmile smrtelné tělo zavře oči. Ale tentokrát chci s tebou mluvit o jiném.“

A hned pokračoval: „Bylo mi oznámeno, že pozemšťané a zvláště vy, křesťané, prý očekáváte vbrzku soudný den nejen proto, že se vyplnila všechna proroctví, zvláště sibylská, ale také proto, že vše, co na zemi žije, je tak hrozně oddáno neřestem, že všemohoucí Bůh nebude již déle otálet a zahubí tento svět. Ježto však náš rod musí zahynout a shořet ohněm zároveň se zemí, děsíme se nemálo blízkosti této strašlivé chvíle; zavolali jsme tě tedy, abychom zvěděli, jaké jsou v té věci obavy nebo snad naděje. Nemůžeme totiž ani z hvězd vypátrat ani na zeměkouli poznat, že se chystá tak brzká změna; musíme se proto dát poučit těmi, jimž jejich Vykupitel zanechal několik slov o jejich budoucnosti, a prosíme tě velmi zdvořile, abys nám řekl, je-li na zemi ještě ta víra nebo ne?“

Odpověděl jsem králi, že se mne ptá na věci, na něž odpovědět je mi nemožné, protože jen Bohu je známa budoucnost a zvláště příchod Páně. „Dobře tedy,“ řekl král, „pak mi aspoň řekni, jak vykonávají jednotlivé stavy světa své úkoly, abych z toho mohl usoudit, zanikne-li svět a můj rod, anebo budu-li já a moji lidé ještě dlouho žít a šťastně vládnout;